

บรรณานุกรม

- กรมควบคุมโรค. (2563). **ถอดบทเรียนการดำเนินงานแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อระดับชาติ 5 ปี (พ.ศ. 2560 - 2564)**. กรุงเทพมหานคร: อักษรกราฟฟิก แอนด์ดีไซน์.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2559). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น**. กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมการเกษตร.
- กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ. (2560). **การถอดบทเรียน**. กรุงเทพมหานคร: กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ.
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2561). **คู่มือปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2550**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา สำนักวิจัยและพัฒนาระบบงานบุคคล. (2552). **การจัดการความรู้เพื่อความต่อเนื่องในการบริหารงาน**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท โกลบอลอินเตอร์คอมมิวนิเคชั่น จำกัด.
- กองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร. (2561). **ถอดบทเรียนงานส่งเสริมการเกษตร**. กรุงเทพมหานคร: กองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร.
- กังสตาล กนกหงษ์. (2556). **รายงานวิจัยชุมชนเรื่อง ถอดบทเรียนความสำเร็จของกลุ่มเครือข่ายเยาวชน ใฝ่ดี บ้านสบเต็น ตำบลสบป่าด อำเภอมะเมาะ จังหวัดลำปาง**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.
- กิริติ ยศยิ่งยง. (2550). **การจัดการความรู้ในองค์กร และกรณีศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: มิสเตอร์ก๊อปปี้.

- กำธร สิ้นธวานนท์. (2550). ภูมิปัญญาไทย ใน สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราช
ประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เล่ม 23. กรุงเทพมหานคร: โครงการสารานุกรม
ไทยสำหรับเยาวชนโดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.
- ขวัญชฎิล พิศาลพงศ์. (2554). ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการ
ทรัพยากรสารสนเทศท้องถิ่น. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- คชาวุธ แก้วบรรจง. (2561). การจัดการความรู้. น่าน: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
ล้านน่าน.
- คณะกรรมการวิชาไทยศึกษา ศูนย์วิชาบูรณาการ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป. (2557). ไทยศึกษา.
พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- งานบริการวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. (2559). การถอดบทเรียนการดำเนินงาน
ด้านการบริการวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
จันทรเกษม. กรุงเทพมหานคร: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
จันทรเกษม.
- จักรพงษ์ จอมประเสริฐ. (2555). การถอดบทเรียนการดำเนินกิจกรรม 5ส สำนักงาน ช.ก.ส.
จังหวัดนนทบุรี. ภาคนิพนธ์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, คณะครุศาสตร์
สาขาการจัดการคุณภาพ.
- จันทร์ คุปตะวาทีน. (2552). ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน.
พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จุไรรัตน์ ดวงจันทร์ และคณะ. (2557). การถอดบทเรียนการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุอย่างมีส่วนร่วม
ของชุมชนตำบลธงชัย. เพชรบุรี: สถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวง
กระทรวงสาธารณสุข.
- จำเริญ กิมประสิทธิ์. (2549). การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 2 จังหวัดแพร่. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, คณะครุศาสตร์, สาขาบริหารการศึกษา.
- ชลภัสส์ วงษ์ประเสริฐ. (2559). การจัดการความรู้ในองค์กรธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร:
เอ็กเปอร์เน็ทบุ๊กส์.
- ชวลิต ชูกำแพง. (2551). การพัฒนาหลักสูตร. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2556). การพัฒนาหลักสูตร ทฤษฎีสู่ปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: วีพรินท์.
- ทัศนีย์ เศรษฐพงษ์. (2561). การออกแบบและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายธุรกิจมัลติมีเดียเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สวนสุนันทา.

- ชนาภร ชันภักดี. (2554). **ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3.** การศึกษาค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, คณะศึกษาศาสตร์, สาขาหลักสูตรและการสอน.
- นิตยา เกตุครุฑ. (2550). **รูปแบบการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เอื้อต่อการพัฒนาไม้ผลตำบลน่านกกก อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์.** วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, สาขาการวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น.
- น้ำทิพย์ วิภาวิน. (2557). “ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการความรู้”. ใน **การจัดการความรู้.** นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประพนธ์ ผาสุขยี่ด. (2553). **การจัดการความรู้ ฉบับ KM Inside.** กรุงเทพมหานคร: สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม.
- พรทิพย์ อุดมสิน. (2555). “การจัดการความรู้กับการพัฒนาชุมชน”. ใน **การจัดการความรู้.** นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พัฒนา สุขประเสริฐ. (2558). **ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการส่งเสริมการเกษตร.** กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พัลลภา ปีติสันต์. (2561). **การสร้างคุณค่าให้กับชุมชน (ท้องถิ่น) ด้วยเศรษฐกิจพอเพียง.** กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.
- พิสิฐ โองเจริญ. (2560). **ถอดบทเรียน: การบริหารโครงการภาครัฐ.** กรุงเทพมหานคร: บจก.ทูเกตเตอร์ เอ็ดดูเทนเนอร์.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2557). **ประมวลสาระชุดวิชาการจัดการความรู้ หน่วยที่ 1 - 8.** พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ระพีพรรณ จันทรส. (2560). **การจัดการภูมิปัญญาท้องถิ่น.** อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2555). **ศัพท์ศึกษาศาสตร์.** กรุงเทพมหานคร: ราชบัณฑิตยสถาน.
- เรไร ไพรวรรณ. (2553). **คติชนและภูมิปัญญาไทย.** กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- วัฒนา พองโนนสูง. (2558). **การถอดบทเรียนกระบวนการเรียนรู้ชุมชนเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมสำหรับพ่อแม่วัยรุ่น จากกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กโดยชุมชน กรณีศึกษาคลองสองต้นนุ่น.** วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร, คณะศึกษาศาสตร์, สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์.
- วิกิพีเดีย. (2563). **อำเภอเมืองสมุทรปราการ.** ค้นเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2563, จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/อำเภอเมืองสมุทรปราการ>.

- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล. (2562). การถอดบทเรียนเพื่อการเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิรัตน์ คำศรีจันทร์ และคณะ. (2552). **วิทยาการกระบวนการเพื่อการถอดบทเรียนและเสริมพลังการเรียนรู้เพื่อสุขภาวะชุมชน**. นครปฐม: สถาบันพัฒนาสุขภาพอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วีระ นิจไตรรัตน์. (2553). **คู่มือการถอดองค์ความรู้ชุมชน**. ม.ป.พ.: บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน).
- ศศิภา ทิพย์ประภา. (2561). **ภูมิปัญญาไทย**. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ศศิพัฒน์ ยอดเพชร และคณะ. (2560). **การถอดบทเรียนตัวอย่างที่ดีของโรงเรียนและชุมชนผู้สูงอายุที่มีกิจกรรมถ่ายทอดความรู้**. กรุงเทพมหานคร: เจพรี้นท์.
- ศิริวรรณ วัฒนพัฒน์วรชัย และชลธิชา หอมฟู. (2560). การพัฒนาแนวการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยโดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นเป็นฐานร่วมกับการเรียนรู้แบบเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความสามารถ ในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน. วารสาร Veridian E – Journal Silpakorn University, 11(3) หน้า 2551 - 2563.
- ศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชน เขต 1. (2547). **OTOP ภูมิปัญญาท้องถิ่นภูมิใจไทยทำ**. สระบุรี: กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย.
- สนธยา พลศรี. (2556). **การพัฒนาความสามารถของบุคคลและกลุ่ม**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- สมหมาย สว่างวัฒนาภิรักษ์. (2546). **การศึกษานำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนนทบุรี**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะครุศาสตร์, สาขาวิชาศึกษาศาสตร์และพัฒนาหลักสูตร.
- สมเกียรติ สุขุมพันธ์. (2560). **การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, คณะศึกษาศาสตร์, สาขาการบริหารและการจัดการการศึกษา.
- สายหยุด ภูปุย. (2556). **ข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร**. มหาสารคาม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สุรศักดิ์ ศิริ. (2550). **รายงานการศึกษานำหลักสูตรสถานศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: ธารอักษร.

- สุรางค์ เจริญทรัพย์ และคณะ. (2553). **คู่มือการเรียนรู้ด้วยตนเองของชุมชนด้านความหลากหลายทางชีวภาพ “ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น”**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานความหลากหลายทางชีวภาพด้านป่าไม้ กรมป่าไม้.
- สำนักงานเขตธนบุรี. (2557). **เอกสารโครงการธนาคารคั้งสมองกรุงเทพมหานคร**. กรุงเทพมหานคร. (อัดสำเนา).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). **พัฒนาบุคลากรหลักเพื่อสร้างความเข้าใจ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2541). **แนวทางการส่งเสริมภูมิปัญญาไทย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ. (2560). **การถอดบทเรียนโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ประจำปี 2559**. กรุงเทพมหานคร: กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ.
- สำนักงานจังหวัดสมุทรปราการ. (2561). **แผนพัฒนาจังหวัดสมุทรปราการ 4 ปี (พ.ศ. 2561 - 2562)**. สมุทรปราการ: สำนักงานจังหวัดสมุทรปราการ.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**. นนทบุรี: บริษัท ไทยพับลิก เอ็ดดูเคชั่น จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). **มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด.
- สำนักงานสาธารณสุขอำเภอตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์. (2552). **ถอดบทเรียน**. กาฬสินธุ์: สำนักงานสาธารณสุขอำเภอตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์.
- สำนักวิจัยและพัฒนาระบบงานบุคคล. (2552). **การจัดการความรู้เพื่อความต่อเนื่องในการบริหารงาน**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท โกลบอลอินเตอร์คอมมิวนิเคชั่น จำกัด.
- หทัยรัตน์ บุณโยปษัฎฐ์. (2561). **ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการพัฒนา**. กรุงเทพมหานคร: รุ่งเรือง.
- อังคณา ขจร. (2559). **การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาชาวบ้าน**. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาเพิ่มเติมสาระท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมพื้นบ้าน บัวขาว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบัวขาว อำเภอกุฉินารายณ์จังหวัดกาฬสินธุ์.
- วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด, 5(1) หน้า 486 – 501.**
- อุทัย ปริญาสุทธีรัตน์. (2561). **การจัดการชุมชน: แนวคิดและทฤษฎีการจัดการ นโยบายและกรณีศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.